

2556 Sayılı Hâkimler Kanununun 120 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifinin Millet Meclisince Kabul Olunan Metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu Raporu. (M. Meclisi : 2/692; C. Senatosu : 2/153)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 287)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 2846*

19 . 4 . 1979

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 17 . 4 . 1979 tarihli 79 ncu Birleşiminde görüşülerek işaret oyuyla kabul edilen, 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 120 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

*Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu teklif 6 . 2 . 1979 tarihinde Başkanlıkça Adalet Komisyonuna havale edilmiş ve Genel Kurulun 17 . 4 . 1979 tarihli 79 ncu Birleşiminde görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 287)

Millet Meclisi Başkanlığına

2556 sayılı Hâkimler Kanununun 120 nci Maddesinin Değiştirilmesi, 18 nci Maddesine Bir Fıkra İlavesi ve Kanuna Geçici Bir Madde Eklenmesine İlişkin Yasa Teklifimiz ilişikte sunulmuştur.

Gereğine müsaadelerini arz ederim.

*Gaziantep Milletvekili
Celâl Doğan*

G E R E K Ç E

1. Bilindiği üzere bütün bakanlıklarda ve diğer kuruluşlarda bakana veya üst yöneticiye yardımcı olmak, kuruluşun işlerinin ifasında ve mevzuatının düzenlenmesinde teknik bilgisiyle yol göstermek suretiyle görev ifa eden müşavirler mevcuttur. Adalet Bakanlığının Merkez Kuruluş Kanununun bugüne kadar çıkarılmamış olması ve hizmetin ise; aralıksız gelişerek devam etmesi karşısında, Bakana yardımcı olabilecek birinci sınıf hâkimlerden müşavirlerin Bakanlık hizmetlerinde görevlendirilmesini teminen bu önerge hazırlanmış bulunmaktadır.

Bugün için Adalet Bakanlığına verilen ve genel idare hizmetleri sınıfında bulunan Bakanlık müşavirleri kadrosuna, hâkim sınıfından eleman atanması mümkün olmadığı cihetle yapılacak değişiklik ile Hâkimler Kanununa bağlı (2) sayılı cetvele «Bakanlık Yüksek Müşavirliği» ibaresinin eklenmesi halinde hâkim ve Cumhuriyet savcılarının birinci sınıf olanlarının Bakanlıkta bu sıfatla istihdamı mümkün olacaktır. Aynı za-

manda bu kadrolara atanacakları birinci sınıf unvanına sahip olmaları da sağlanmış bulunacaktır. Böylece kıdemli ve tecrübeli elemanlardan Bakanlıkça faydalanmak mümkün olacaktır.

2. 2556 sayılı Hâkimler Kanununun değişik 18 nci maddesine ilave edilen fıkraya uygun olarak yukarıda yer alan geçici madde düzenlenmiştir.

3. 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 4169 sayılı Kanunla değiştirilen 120 nci maddesinde; temyizden başka bütün mahkemelere ve adliyeye bağlı dairelere mensup başkâtip, kâtip ve memurların dairesi amirlerinin inhası ve Adalet komisyonlarınca seçilir. Merkezde Adalet Bakanı, illerde Bakan adına valiler tarafından tasdik olunacağı öngörülmektedir.

Bu defa yapılan değişiklik ve 1730 sayılı Yargıtay Kanunu ile Yargıtayda çalışan memurların atanmaları bu Kanunla düzenlenmiş olduğundan buna ilişkin deyimler madde kapsamından çıkarılmıştır.

Diğer taraftan bugün Adalet örgütüne yeni unvanlarla girmiş bulunan Evrak Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü ve bunların yardımcıları deyimleri madde kapsamına alınmıştır.

Ayrıca yürürlükteki metinde komisyon kararlarının merkezde Bakan ve taşrada Bakan adına valiler tarafından tasdik edilme mecburiyeti bulunduğu halde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 126 ncı maddesinin 8 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik şekilde gözönünde bulundurulmak suretiyle bu tasdik mecburiyeti keza madde kapsamından çıkarılmıştır.

Maddenin son fıkrası yer değiştirme cezası ve diğer disiplin işlemleri yoluyla alt bölgelere atanan bazı yüksek dereceli hâkimlerin yürürlükteki 120 nci madde hükmü karşısında kendiliğinden Adalet Komisyonu Başkanlığı görevine ve yürütme durumunda olmaları, uygulamada çeşitli sakıncalar yarattığından, o yerdeki hâkimlerin bilgi, çalışma, başarıları, sicil ve iş durumları dikkate alınarak, Adalet Komisyonunu oluşturacak Cumhuriyet Savcısının dışında başkan ve üyelerinin Yüksek Hâkimler Kurulunca belirlenmesi esası getirilmiştir.

CUMHURİYET SENATOSU
GENEL SEKRETERLİĞİ

Kanunlar Müdürlüğü

20 . 4 . 1979

TASARI VEYA TEKLİFİN

Sıra Sayısı
M. M. C. S.

Ö Z E T İ

287 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 120 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi.
MİLLET MECLİSİNDE KALDIĞI SÜRE : 70 gün.
CUMHURİYET SENATOSUNDA KALACAĞI SÜRE : 70 gün.
SÜRENİN BİTİŞ TARİHİ : 27.6.1979.

TASARI VEYA TEKLİFİN HAVALA EDİLDİĞİ
KOMİSYONLAR, TANINAN SÜRE (Gün)

1. Anayasa ve Adalet Kom. 15 gün.

Anayasa ve Adalet Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No. : 2/153
Karar No. : 72

10 . 5 . 1979

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Millet Meclisi Genel Kurulunun 17 Nisan 1979 tarihli 79 ncu Birleşiminde görüşülerek işaret oyuyla kabul edilen, 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 120 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi, Millet Meclisi Başkanlığının 19 Nisan 1979 günlü ve 2846 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına, Cumhuriyet Senatosu Başkanlığınca da 20 Nisan 1979 tarihinde Komisyonumuza gönderilmiştir.

Cumhuriyet Senatosu (S. Sayısı : 923)

Komisyonumuzun 10 Mayıs 1979 tarihli toplantısında, anılan teklif, Adalet Bakanlığı temsilcileri de hazır bulunduğu halde görüşülmüştür.

1. Yürürlükte bulunan 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 4169 sayılı Kanunla değişik 120 nci maddesi : «Temyizden başka bütün mahkemelere ve adliyeye bağlı dairelere mensup başkâtip, kâtip ve memurlar, dairesi amirinin inhasıyla, ağır ceza merkezlerinde müteşekkil adliye encümenlerince intihap ve memuriyetleri merkezde Adliye Vekili ve vilayetlerde vekil namına valiler tarafından tasdik olunur.

Tasdik işinde valilerle adliye encümenleri arasında çıkacak ihtilaf Adliye Vekilliğince halledilir.

Birinci fıkrada yazılı memurlar lüzumu halinde tayinlerindeki usule göre veya doğrudan doğruya Adliye Vekilinin tensibi ile aynı derecede ve sınıftaki diğer memuriyetlere nakil veya tayin edilebilirler.

Adliye encümenleri en yüksek dereceli hâkimin reisliği altında mahalli müddeumumisiyle Vekâletçe seçilecek mahalli hâkimlerden teşekkül eder. Bu heyeti teşkil eden reis ve azanın adedi beşi geçemez.» hükmünü getirmiştir.

2. Teklifte, 1730 sayılı Yargıtay Kanunu ile Yargıtayda çalışan görevlilerin atanmaları ve tüm özlük işleri bu Kanuna alınmış olduğundan bu yolda söz edilmemiş ve ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun disiplin cezası vermeye yetkili amir ve mercileri düzenleyen 126 ncı maddesinde olduğu gibi Adalet Komisyonu kararlarının valilerin tasdiki ile son şeklini alması yolundaki işlemde vazgeçilmiştir.

Bundan başka, yine uygulamada büyük huzursuzluklara yol açan Adalet Komisyonlarının oluşturulmasında kıdem esası yerine Yüksek Hâkimler Kuruluna geniş takdir yetkisi tanınmıştır.

Komisyonumuz; getirilen değişiklikleri olumlu bulmuş ve teklifi oybirliği ile kabul etmiştir.

İşbu Raporumuz, Genel Kurulun olurlarına arz edilmek üzere, Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Tokat <i>Zihni Betil</i>	Sözcü Manisa <i>M. Fahri Dayı</i>	Kâtip Samsun <i>Şaban Demirdağ</i>
Bursa <i>Şeref Kayalar</i>	Cumhurbaşkanınca S. Ü. <i>Safa Reisoğlu</i>	Çankırı <i>Gürhan Titrek</i>
Hatay Mustafa Deliveli Toplantıda bulunamadı.	İstanbul Ali Oğuz Toplantıda bulunamadı.	İzmir <i>Kâmran Erkmenoğlu</i>
Niğde Ergun Özkan Toplantıda bulunamadı.	Sivas <i>Muhittin Taylan</i>	Tabii Üye Mucip Ataklı Toplantıda bulunamadı.
Tabii Üye <i>Ahmet Yıldız</i>	Tekirdağ Hayri Mumcuoğlu Toplantıda bulunamadı.	Uşak Ahmet Tahtakılıç Toplantıda bulunamadı.

GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ
CELÂL DOĞAN'IN TEKLİFİ

2556 Sayılı Hâkimler Kanununun 18 nci Maddesine Bir Fıkra, Bu Kanuna Geçici Bir Madde Eklenmesine ve 120 nci Maddenin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun değişik 18 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Adalet Bakanlığında, Adalet Bakanına bağlı ve onun tarafından verilecek görevleri yerine getirmek üzere Adalet Bakanlığı Yüksek Müşavirlikleri kurulmuş ve bu maddeye bağlı (2) sayılı cetvelin birinci sınıf savcılık bölümüne «Bakanlık Yüksek Müşavirliği» deyimini eklenmiştir.»

MADDE 2. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun değişik 120 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 120. — Ceza İnfaz Kurumları personeli ayrık olmak üzere, bütün ilk derece mahkemeleri ile adliyeye bağlı dairelerin evrak müdürleri, evrak müdür yardımcıları, yazı işleri müdürü, yazı işleri müdür yardımcısı, başkâtip, başkâtip yardımcısı, zabıt kâtabi, memur ve hizmetlileri, ağır ceza merkezlerinde kurulan adalet komisyonlarınınca atanır ve nakledilirler.

Birinci fıkrada sayılanlar, atanmalarındaki usule göre gerektiğinde doğrudan doğruya Adalet Bakanlığınca atanır ve nakledilebilirler.

Adalet komisyonları ağır ceza mahkemelerinin bulunduğu yerlerde, o yer cumhuriyet savcısı ile başkan ve öteki üyeleri Yüksek Hâkimler Kurulunca belirlenecek

MİLLET MECLİSİNİN KABUL
ETTİĞİ METİN

2556 Sayılı Hâkimler Kanununun 120 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun değişik 120 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 120. — Ceza İnfaz Kurumları personeli ayrık olmak üzere, bütün ilk derece mahkemeleri ile adliyeye bağlı dairelerin evrak müdürleri, evrak müdür yardımcısı, yazı işleri müdürü, yazı işleri müdür yardımcısı, başkâtip, başkâtip yardımcısı, zabıt kâtabi, memur ve hizmetlileri, ağır ceza merkezlerinde kurulan adalet komisyonlarınınca atanır ve nakledilirler.

Birinci fıkrada sayılanlar, atanmalarındaki usule göre gerektiğinde doğrudan doğruya Adalet Bakanlığınca atanır ve nakledilebilirler.

Adalet komisyonları ağır ceza mahkemelerinin bulunduğu yerlerde, o yer cumhuriyet savcısı ile başkan ve öteki üyeleri Yüksek Hâkimler Kurulunca belirlenecek

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

2556 Sayılı Hâkimler Kanununun 120 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Gaziantep Milletvekili Celâl Do-
ğan'ın Teklifi

hâkimlerden oluşur. Komisyon üye sayısı beşten fazla, üçten az olamaz.»

MADDE 3. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

«GEÇİCİ MADDE — Adalet Bakanlığı Merkez Kuruluş Kanunu çıkıncaya kadar bu Kanunun ek 7 nci maddesiyle kurulan (Bakanlık Yüksek Müşavirliklerine) birinci sınıf veya birinci sınıfa ayrılmış hâkim, cumhuriyet savcısı ile bu meslekten sayılanlardan yeteri kadarı kendi kadro ve aylıklarıyla Adalet Bakanı, Başbakan ve Cumhurbaşkanının ortak kararnamesiyle atanabilirler.

18 nci maddeye ekli (2) sayılı cetvelin birinci sınıf savcılık bölümünde yer alanlar, kendi istekleri üzerine 1512 sayılı Kanunun 27 nci maddesindeki yerlerdeki görevlere, bu maddede yazılı kayıt ve şartlara tabi olmaksızın Adalet Bakanı tarafından atanırlar.

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanunu Adalet Bakanı yürütür.

Millet Meclisinin Kabul Ettiği
Metin

hâkimlerden oluşur. Komisyon üye sayısı beşten fazla, üçten az olamaz.»

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Adalet Bakanı yürütür.

Anayasa ve Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.